

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 28.11.2005
KOM(2005) 604 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN
TIL RÅDET, EUROPA-PARLAMENTET, DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG
SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET**

Handicappedes situation i det udvidede EU-handlingsplan 2006-2007

DA

DA

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. Indledning.....	3
2. Den nuværende situation	4
2.1. Overblik.....	4
2.2. Fremme af beskæftigelsen.....	6
2.3. Integration af handicappede i samfundet	7
3. EU's handlingsplan for handicappede	8
3.1 Prioriterede områder i den 2. fase (2006-2007)	9
4. Konklusion	12

BILAG

1. Indledning

Lige muligheder er målet for EU's langsigtede strategi for handicappede, som sigter mod at sætte handicappede i stand til at udnytte deres ret til værdighed, ligebehandling, uafhængig tilværelse og deltagelse i samfundet. EU's aktioner er en understregning af de fælles økonomiske og sociale værdier, idet de sætter handicappede i stand til at udnytte deres evner og deltage i samfunds- og erhvervslivet.

EU's strategi bygger på tre søjler: 1) EU's lovgivning mod forskelsbehandling og foranstaltninger, som giver adgang til individuelle rettigheder; 2) fjernelse af hindringer i omgivelserne, der afholder handicappede fra at udnytte deres evner, og 3) inddragelse af handicapspørgsmål i det brede spektrum af EU-politikker, som letter en aktiv integrering af handicappede (mainstreaming).

EU's handlingsplan for handicappede, som blev udarbejdet af Europa-Kommissionen¹ for at sikre en sammenhængende politisk opfølgning af det europæiske handicapår i det udvidede EU, sikrer dynamiske rammer for udviklingen af EU's handicapstrategi.

I EU's til stadighed skiftende økonomiske og sociale miljø er en struktureret inddragelse af handicapspørgsmål i alle politikker nødvendig. Handicappolitik henhører i alt væsentligt under medlemsstaternes kompetence, men EU-politikker og foranstaltninger indvirker på mange måder på handicappedes situation. Rådet har anerkendt dette² og anbefalet, at medlemsstaterne virkelig tager hensyn til EU's handlingsplan for handicappede, når de udvikler deres nationale handicappolitik.

I denne sammenhæng påpeger meddelelsen prioriterede mål og aktioner for den anden fase (2006-2007) af EU's handlingsplan for handicappede, idet den fokuserer på den aktive integration af handicappede. I den nuværende demografiske situation må de handicappedes økonomiske potentiale og det bidrag, de kan yde til den økonomiske vækst og beskæftigelsen, aktiveres yderligere på grundlag af den sociale dagsorden for 2005-2010³. Desuden opfordrer denne meddelelse til støtte for de seneste ændringer i Lissabon-strategien medlemsstaterne til at fremme integrationen af handicappede i deres kommende reformprogrammer for vækst og arbejdspladser⁴. Denne meddelelse er også den første EU-rapport om handicappedes generelle situation, som Kommissionen har forpligtet sig til at offentliggøre hvert andet år på den europæiske handicapdag⁵. Den vil blive et redskab for politiske beslutningstagere på handicapområdet i hele Europa, som supplerer deres politikker og foranstaltninger og giver dem en merværdi.

---

1 KOM(2003) 650 endelig, af 30.10.2003.

2 Rådets konklusioner af 1.12.2003. Rådets dokument 15 206/03.

3 KOM(2005)33 endelig, af 9.2.2005.

4 KOM(2005)24.

5 Se 1.

2. Den nuværende situation

2.1. Overblik

Det er vanskeligt at kortlægge handicappedes situation i hele Europa. Definitioner og kriterier vedrørende handicap varierer efter politiske mål, lovgivning og administrative standarder⁶. Befolkningsstatistikker indeholder subjektive data, der påvirkes af kulturbetingede forskelle i opfattelsen i de enkelte medlemsstater⁷. Desuden fokuserer de indsamlede data på befolkningen i den erhvervsaktive alder og omfatter ikke børn eller personer, der lever på institutioner.

EU's ordning om harmoniserede metoder for dataindsamling⁸, som anvendes i EU's statistikker om indkomst og levevilkår, og EU's undersøgelse over arbejdsstyrken 2002, ad hoc modulet om handicap⁹, giver imidlertid mulighed for en værdifuld måling af fremskridt¹⁰.

Ca. 44,6 mio. personer i alderen mellem 16 og 64 angiver, at de lider af en langvarig sygdom eller et handicap (LSHPD)¹¹, hvilket repræsenterer ca. 16 % af befolkningen i den erhvervsaktive alder. Disse tal skelner ikke mellem handicappede og personer, der lider af en langvarig sygdom. De skal desuden anvendes med forsigtighed, fordi de stammer fra undersøgelser og ikke er administrative data. Handicappede er sammen med deres plejepersonale og tjenesteydere en betydelig økonomisk faktor i samfundet, og mange handicappede er i stand til at arbejde, og derfor er en tilpasning af arbejdssituationen af afgørende betydning.

Der er en tydelig sammenhæng mellem handicap og stigende alder. I 2002 angav næsten 30 % af befolkningen i aldersgruppen 55-64 år, at de led af en langvarig sygdom eller et handicap¹². En sådan situation stiller familierne over for nye krav og rejser spørgsmålet om effektiviteten og forvaltningen af pleje- og støttetjenesterne for handicappede, herunder også ældre handicappede og personer, der lider af langvarige sygdomme. Desuden viser Shareundersøgelsen¹³, at handicapordninger påvirker førtidspensioneringerne. Det er derfor påkrævet, at handicapordningerne yderligere understøtter handicappedes erhvervsaktivitet og fremmer aktiv aldring, bl.a. for at forhindre overdreven brug af førtidspensioneringsordningerne.

Tallene viser endvidere, at der er stor forskel på handicappedes og ikke-handicappedes beskæftigelsesfrekvens: i 2003 var kun 40 % af de handicappede beskæftiget, mod 64,2 % af

---

6 Kommissionens undersøgelse "Definitioner på handicap i Europa: en sammenlignende analyse", Brunel Universitet, september 2002.

7 De adspurgte bedes angive, om de mener, de lider af en langvarig sygdom eller et handicap.

8 Kommissionens forordning nr. 1566/2001 af 12.7.2001.

9 Eurostat, Statistics in Focus, tema 3-26/2003.

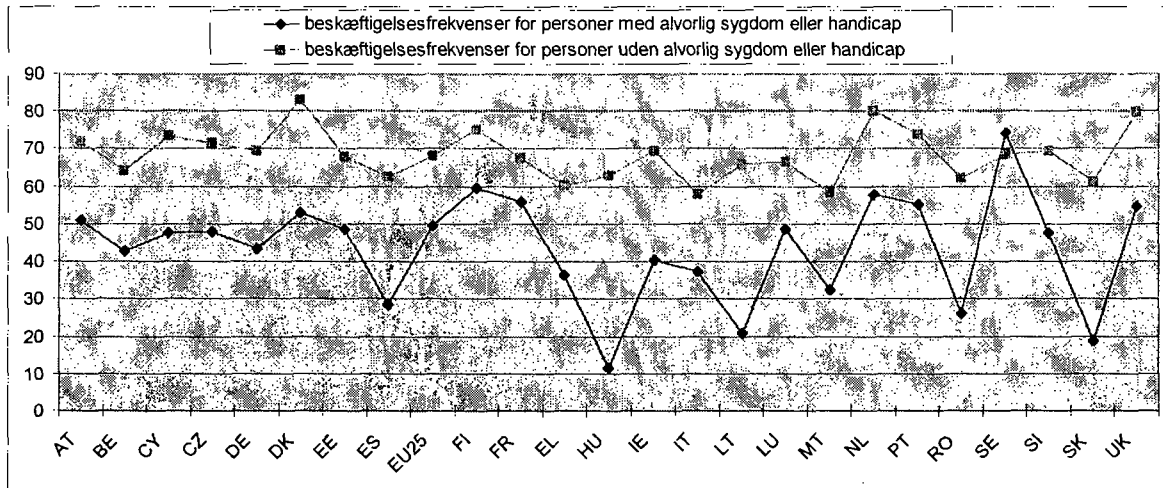
10 Det grundlæggende spørgsmål, der blev stillet, var, om personen led af en langvarig sygdom eller et handicap, som havde varet (eller kunne forventes at vare) i mere end 6 måneder. Begrebet langvarig sygdom eller handicap dækker enhver form for funktionshæmmende problem, som har en vis indflydelse på den adspurgtes daglige tilværelse.

11 EU's undersøgelse over arbejdsstyrken 2002, ad hoc modulet om handicap.

12 EU's undersøgelse over arbejdsstyrken 2002, ad hoc modulet om handicap.

13 Share-projektet: <http://www.share-project.org>.

de ikke-handicappede¹⁴. Andelen af personer, for hvem et relativt mindre handicap betyder indskrænkninger i dagligdagen, lå på 50 %¹⁵. Alt i alt har mindre end halvdelen af de handicappede beskæftigelse. Denne relativt lave beskæftigelsesfrekvens viser, at handicappedes arbejdsløshed fortsat fortjener stor opmærksomhed.

Tabel 1: Beskæftigelsesfrekvens for handicappede og ikke-handicappede personer¹⁶.

Andelen af arbejdsledige er dobbelt så høj blandt handicappede som blandt ikke-handicappede, hvilket både viser et lavt niveau af integration efter indtrædelsen af langvarig sygdom eller handicap og relativt lave uddannelses- og erhvervsuddannelsesniveauer. Årsagerne til den høje ledighed varierer efter landene. Ydelsernes høje niveau i forhold til lønningerne og risikoen for at miste ydelser, hvis man begynder at arbejde, er alvorlige hindringer. En anden mulig grund kan være, at arbejdsgivere er tilbageholdende med at ansætte handicappede arbejdstagere af frygt for at blive nødt til at foretage udgiftskrævende tilpasninger af arbejdspladsen.

Ikke desto mindre angiver 43,7 % af de adspurgte, at de med passende bistand ville kunne arbejde. Tallene er forskellige i de forskellige medlemsstater og varierer også efter arbejdsarts art, men det står fast, at kun 15,9 % af de handicappede, der har behov for bistand for at kunne arbejde, faktisk får en sådan bistand. Demografiske prognoser for Europa tyder på, at befolkningen i den erhvervsaktive alder er vigende i forhold til den samlede befolkning. Det er derfor vigtigere end nogensinde fuldt ud at udnytte den erhvervsaktive del af befolkningen, herunder de handicappede.

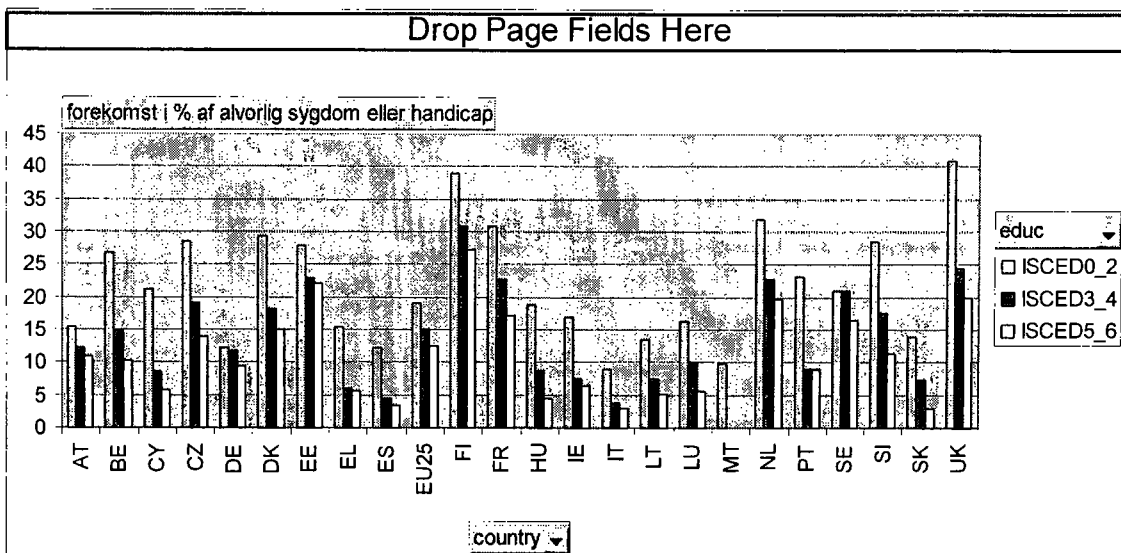
Endelig viser statistikker i alle medlemsstaterne en sammenhæng mellem hyppigheden af langvarig sygdom eller handicap og befolkningens uddannelsesniveau¹⁷.

14 Kok-rapporten 2003 "jobs, jobs, jobs".

15 Se fodnote 9.

16 Kurverne for "handicappede" og "ikke-handicappede" følges sædvanligvis ad således, at hvis beskæftigelsesfrekvensen for ikke-handicappede går op i en medlemsstat, følger frekvensen for handicappede med.

17 Et handicap ved fødslen eller i barndommen/ungdommen kan begrænse mulighederne for at studere. Personer med et lavt uddannelsesniveau kan måske også være nødt til at påtage sig ufaglært arbejde i et farligt miljø. Det er endnu ikke muligt at fastslå, hvorvidt en af disse virkninger spiller større rolle end den anden, eller om de kumuleres.

Tabel 2: Fordelingen af handicap efter uddannelsesniveau¹⁸

Kilde: EU's undersøgelse over arbejdsstyrken 2002, ad hoc-modulet om handicap.

2.2. Fremme af beskæftigelsen

Den første fase af EU's handlingsplan for handicappede fokuserede på handicappedes adgang til arbejdsmarkedet og til beskæftigelsesrelaterede foranstaltninger som f.eks. livslang læring og informationsteknologi samt adgang til bygninger. Som følge heraf blev der opnået visse fremskridt gennem aktioner på det europæiske plan.

EU's lovgivning mod forskelsbehandling indeholder generelle rammebestemmelser om ligebehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv¹⁹. Direktivet om ligebehandling i beskæftigelsen forbyder direkte og indirekte forskelsbehandling, chikane og instruktion om at forskelsbehandle af en række grunde, herunder handicap²⁰. Derudover er der særlige bestemmelser til fremme af ligebehandling af handicappede. Arbejdsgivere i den private og offentlige sektor og andre, som er omfattet af direktivet, herunder uddannelsesorganer, skal sørge for tilpasning til handicappede i rimeligt omfang. De skal træffe de foranstaltninger, der er hensigtsmæssige i betragtning af de konkrete behov, for at give handicappede adgang til beskæftigelse, til at udøve den eller have fremgang i den eller for at give vedkommende adgang til uddannelse. En effektiv gennemførelse af dette direktiv er derfor nøglen til fremme af handicappedes beskæftigelse. Direktivet indfører nye juridiske begreber, så dets gennemførelse er en udfordring²¹.

18 Et lavere uddannelsesniveau ledsages af en større hyppighed af langvarig sygdom eller handicap. ISCED0_2 omfatter alle personer med op til lavere sekundær uddannelse, ISCED3_4 repræsenterer personer med uddannelse på det højere sekundærtrin og ISCED5_6 omfatter personer med uddannelse eller videregående uddannelse efter sekundærtrinnet.

19 Direktiv 2000/78 af 27. november 2000.

20 S. 5-11 i årsberetningen 2005 om ligebehandling og bekæmpelse af forskelsbehandling

21 S. 5-11 i årsberetningen 2005 om ligebehandling og bekæmpelse af forskelsbehandling

Næsten hele den europæiske beskæftigelsesstrategi²² vedrører handicappedes situation på arbejdsmarkedet. I 2004 forelagde Kommissionens tjenestegrene et arbejdsdokument²³ for beskæftigelsesudvalget, som indeholdt en analyse af handicap-mainstreaming i den europæiske beskæftigelsesstrategi.

Kommissionens forordning om statsstøtte til beskæftigelse²⁴ sætter medlemsstaterne i stand til at tilskynde arbejdsgivere og beskyttede værksteder til at ansætte og beholde handicappede arbejdstagere.

Gennem EU's sociale dialog tilskynder Kommissionen især på det brancheoverskridende plan arbejdsmarkedets parter til at gennemføre henstillingerne i deres erklæringer om beskæftigelse af handicappede²⁵. I 2004-rapporten om arbejdsmarkedsparternes aktioner nævnes flere gange initiativer vedrørende handicappede²⁶.

Inden for uddannelse og erhvervsuddannelse tager det afsluttende mandat til arbejdsgruppen om aktivt borgerskab, lige muligheder og social samhørighed sigte på at udarbejde politiske henstillinger og konkret materiale rettet mod ugunstigt stillede befolkningsgrupper. Henstillingerne vil indgå i en meddelelse om effektivitet og retfærdighed i uddannelse og erhvervsuddannelse i 2006.

For så vidt angår den praktiske gennemførelse, støtter EF-handlingsprogrammet for Bekæmpelse af Forskelsbehandling kapacitetsopbygning og styrker bevidstgørelsen om handicappedes rettigheder, bl.a. i Kommissionens nye række af konferencer i forbindelse med Den Europæiske Handicapdag. Den Europæiske Socialfond og andre EU-initiativer støtter til stadighed integrationen af handicappede på arbejdsmarkedet.

2.3. Integration af handicappede i samfundet

Det Europæiske Handicapår 2003 gav stødet til fremskridt i handicappedes levestandard og offentlighedens bevidsthed om handicappedes grundlæggende rettigheder og behov. Kommissionen har bidraget til en forbedret adgang med et bredt udvalg af initiativer, herunder pilotprojekter og undersøgelser.

Flere projekter, der samfinansieres af Kommissionen, fokuserer på udveksling af viden mellem fagfolk fra byggefagene og udvikling af uddannelsesredskaber (Det Europæiske Agentur for Udvikling af Undervisning af Personer med Særlige Behov).

---

22 Rådets afgørelse om retningslinjer for medlemsstaternes beskæftigelsespolitik af 12.7.2005.

23 Mainstreaming af handicap i den europæiske beskæftigelsesstrategi http://europa.eu.int/comm/dgs/employment_social/index_en.htm

24 Kommissionens forordning (EF) nr. 2204/2002.

25 Erklæring fra arbejdsmarkedets parter (EFS, UNICE/UEAPME, CEEP) om beskæftigelse af handicappede i det flerårige arbejdsprogram 2003-2005 http://europa.eu.int/comm/employment_social/dsw/dspDetails.do?id=1123&d-1588-p=1& og UNI-Europa handel og EUROCommerce, erklæring om fremme af handicappedes beskæftigelse og integration i den europæiske handels- og distributionssektor, maj 2004 http://europa.eu.int/comm/employment_social/dsw/dspDetails.do?id=1088&d-

26 Rapport fra CEEP, UNICE/UEAPME og EFS 2004, om arbejdsmarkedets parter foranstaltninger i medlemsstaterne til gennemførelse af retningslinjerne for beskæftigelsen.

Meddelelsen om e-adgang fra september 2005²⁷ tager sigte på at fremme en konsekvent gennemførelse af e-adgangsinitiativer i medlemsstaterne på et frivilligt grundlag og fremme selvregulering i industrien. Der vil blive foretaget en evaluering af situationen omkring e-adgang om ca. to år. Kommissionen kan til den tid overveje yderligere foranstaltninger, herunder ny lovgivning, hvis det skønnes nødvendigt.

Der er indledt et initiativ om harmonisering på EU-plan af adgangskravene i forbindelse med indgåelse af offentlige kontrakter på ikt-området ved hjælp af en EU-standard. Der er endvidere gjort fremskridt i afprøvning og gennemførelse af retningslinjer om internetadgang og i forbindelse med EU-strategien om design for alle.

Endvidere finansieres inden for Det 6. rammeprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration (2002-2006), under prioriteten IST: informationssamfundets teknologier²⁸, en række projekter om e-adgang, som har et budget på 30 mio. EUR. Der er igangsat en ny indkaldelse af forslag i 2005 med et budget på 29 mio. EUR.

Der udfoldes nye bestræbelser på at udforske omkostningseffektive alternativer for at give handicappede mulighed for at føre en uafhængig tilværelse i samfundet eller i familien i stedet for på lukkede institutioner²⁹. Handicappedes uafhængighed af institutioner fungerer bedst, når den ledsages af passende tjenesteydelser på sundhedsområdet og langfristede pleje- og støtteordninger i samfundet, som vil være i stand til at klare en stigende efterspørgsel.

Det Europæiske År for Uddannelse gennem Idræt 2004 beskæftigede sig med aktiv social integration.

I bilag 1 gives en oversigt over EU's aktioner. Bilag 3 viser situationen i medlemsstaterne.

3. EU's handlingsplan for handicappede

Tre operationelle mål er centrale for EU's handlingsplan for handicappede: 1) fuldstændig gennemførelse af direktivet om ligebehandling i beskæftigelsen; 2) vellykket mainstreaming af handicapspørgsmål i relevante EU-politikker; 3) forbedret adgang for alle.

EU's handlingsplan for handicappede dækker perioden 2004-2010 i en række faser, som hver især fokuserer på en række led i en kæde af prioriteringer. Fase 1 løber fra 2004 til 2005, fase 2 fra 2006 til 2007.

En foreløbig analyse af den første fase viser, at mainstreaming af handicapaspekter er lykkedes på nogle områder, herunder beskæftigelse, ikt og uddannelse (eLæring). En større virkning og en mere vellykket integration af handicappede på arbejdsmarkedet kan opnås ved at kombinere mainstreaming-metoden med specifikke aktioner til fordel for handicappede.

Den gruppe kommissærer, der beskæftiger sig med grundlæggende rettigheder, bekæmpelse af forskelsbehandling og lige muligheder, vil med støtte fra tjenestegrenenes fællesgruppe for handicapspørgsmål give nye impulser til EU's handlingsplan for handicappede. Samarbejdet

---

27 KOM(2005) 425 endelig af 13.9.2005.

28 Det 6. rammeprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration (2002-2006), prioritet IST: informationssamfundets teknologier, 14 projekter blev udvalgt og er i gang

29 Indkaldelse af bud VT/2005/0344

med medlemsstaterne vil blive styrket gennem tematisk dialog med EU-Gruppen på Højt Plan vedrørende Handicapspørgsmål, EU's beskæftigelsesudvalg og Udvalget for Social Beskyttelse. Kommissionen vil inden for rammerne af sin strategi for bekæmpelse af forskelsbehandling og for lige muligheder for alle³⁰ støtte og føre tilsyn med gennemførelsen af direktivet om lighed i beskæftigelsen³¹.

3.1 Prioriterede områder i den 2. fase (2006-2007)

Den kommende 2. fase af EU's handlingsplan for handicappede vil fokusere på handicappedes aktive integration på grundlag af borgernes forståelse af handicap, som den afspejles i EU's charter om grundlæggende rettigheder³² og de værdier, der indgår i den kommende FN-konvention om beskyttelse og fremme af handicappedes rettigheder og værdighed.

Det indgår i borgernes forståelse af handicap, at handicappede skal have de samme valgmuligheder og skal kunne bestemme over deres daglige tilværelse på samme måde som ikke-handicappede. Dermed understreges behovet for omgivelser, der sætter handicappede i stand til at leve i større uafhængighed. Handicappedes individuelle behov bør således være afgørende for, hvilke pleje- og bistandstilbud der er behov for.

De fire følgende prioriteter, som nærmere er beskrevet i bilag 2, skal yderligere fremme **handicappedes uafhængige tilværelse**:

- *Tilskynde til erhvervsaktivitet*

Et nøgleelement i den reviderede Lissabon-strategi for beskæftigelsen er at bringe flere mennesker i arbejde og sikre, at de forbliver i arbejde, øge udbuddet af arbejdskraft og modernisere de sociale sikringsordninger. At øge handicappedes beskæftigelses- og erhvervsfrekvens vil således forblive en prioritet.

Arbejdsrapporten om inddragelse af handicapspørgsmål i hele den europæiske beskæftigelsesstrategi (mainstreaming) fra Kommissionens tjenestegrene indeholder en værdifuld vejledning i integration af handicappede på det åbne arbejdsmarked. De nye, integrerede retningslinjer giver plads for nationale prioriteringer, men processen skal målrettes og underbygges af statistiske data. Kommissionens arbejdsrapport påpeger bl.a. den meget lave andel af personer, der vender tilbage til arbejdsmarkedet efter at være blevet ramt af en vedvarende sygdom eller et handicap, som forhindrer en uafhængig tilværelse. Kommissionen ønsker at tilskynde til, at der udarbejdes strategier for tilpasning og genintegration i arbejdslivet af personer, der bliver ramt af handicap, mens de er erhvervsaktive. Også revalideringsydelse, persontilpasset bistand og ordninger, der gør det fordelagtigt at arbejde, bør fremmes.

ESF støtter allerede nu og vil fortsat støtte handicappedes aktive integration i samfundet og på arbejdsmarkedet. I den næste planlægning af en programperiode (2007 til 2013) foreslår Kommissionen et prioriteret aktionsområde om "metoder til integration eller genintegration på

---

30 KOM(2005)224 af 1.6.2005.

31 Direktiv 2000/78/EF af 27.11.2000 (EFT L 303 af 2.12.2000, s.16)

32 Artikel 26: "Unionen anerkender og respekterer retten for mennesker med handicap til at nyde godt af foranstaltninger, der skal sikre deres autonomi, deres sociale og erhvervs-mæssige integration og deres deltagelse i samfundslivet."

arbejdsmarkedet" af ugunstigt stillede personer, herunder handicappede og personer, der plejer afhængige personer.

- *Lette adgangen til gode støtte- og plejetilbud*

Det står i centrum for EU's mainstreamingaktioner at fremme gode, betalelige og let tilgængelige sociale ydelser og bistand til handicappede gennem konsoliderede bestemmelser om social sikring og integration. På grund af de mange samfundsændringer, der har indvirkning på husstandsstrukturerne og stiller familierne over for nye krav, er grundige overvejelser nødvendige for at kunne vælge de bedste politikker og foranstaltninger til at sikre langsigtede pleje- og bistandsydelser, herunder også for ældre handicappede.

I hvidbogen om forsyningspligtigheder³³ meddelte Kommissionen, at den agter at vedtage en meddelelse om sundhedsmæssige og sociale tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse i 2005 for at kunne tage hensyn til disse tjenesteydelsers særlige karakter og fastlægge rammerne for, hvordan de skal fungere. Kvalitetsaspekter af sociale tjenesteydelser for handicappede vil også blive undersøgt, herunder også behovet for at fremme koordineringen af sådanne ydelser.

Kommissionen vil også forelægge et forslag om at harmonisere de forskellige åbne koordineringsmetoder (OMC) inden for social beskyttelse og social integration, og den vil udvikle et politisk samarbejde om sundhed og langsigtet pleje sideløbende med det allerede eksisterende arbejde med social integration og pensioner. Derved kan der tages hensyn til de relevante aspekter af strategierne for social sikring, herunder adgangen til integrerede pleje- og støtteordninger.

Der vil ske en styrkelse af indsatsen for at give handicappede, der hidtil har levet på store institutioner, en institutionsuafhængig tilværelse. Der vil blive tilskyndet til at etablere et serviceniveau, som giver en passende balance mellem sikkerhed, frihed og uafhængighed.

- *Lette adgangen til varer og tjenesteydelser*

Arbejdet med tjenesteydelser, transport og forbedret adgang til ikt, herunder også adgang til de nye generationer af hjælpemidler for handicappede, vil supplere de igangværende aktioner vedrørende adgang til offentlige bygninger. Tilgængelige transportsystemer er et vigtigt element i opfattelsen af en uafhængig tilværelse. Tilgængelige offentlige transportmidler og tilgængelige offentlige bygninger supplerer og styrker gensidigt udviklingen på hvert enkelt område. Der vil ske en styrkelse både i og mellem byområderne.

På transportområdet kan handicappedes og bevægelseshæmmede personers rettigheder ikke begrænses til adgang til transportmidler, da de også omfatter, at disse personer ikke udsættes for forskelsbehandling, men at de modtager al nødvendig bistand. Europa-Kommissionen træffer konkrete foranstaltninger til at styrke disse rettigheder gennem vedtagelse af politiske udtalelser og lovforslag. I sin hvidbog "Den Europæiske transportpolitik frem til 2010 - De svære valg"³⁴ planlægger Kommissionen indførelse af passagerers rettigheder i alle transportmidler. Kommissionens meddelelse om flere rettigheder til passagerer i EU af 16. februar 2005³⁵ fastlægges en række aktionsområder, blandt hvilke der gives første prioritet til forhindring af forskelsbehandling og bistand til bevægelseshæmmede i alle transportmidler.

---

33 KOM (2004) 374 af 12. maj 2004.

34 KOM (2001) 370 endelig.

35 KOM (2005) 46 endelig.

Kommissionens forslag fra 2004 til forordning om internationale jernbanepassagerers rettigheder og forpligtelser³⁶ indeholder forbud mod forskelsbehandling af bevægelseshæmmede, der rejser med jernbane, og bestemmelser om bistand til disse personer før og under rejsen. Kommissionens forslag til forordning om bevægelseshæmmede personers rettigheder, når de rejser med fly³⁷ sikrer, at sådanne passagerer har krav på bistand i lufthavne og fly og fastsætter kvalitetsstandarder for den bistand, der ydes i lufthavnene. Kommissionen undersøger i øjeblikket, hvordan bevægelseshæmmedes rettigheder kan udstrækkes til at omfatte rejser på havet og i grænseoverskridende rejsebusser. Med henblik herpå indledte Kommissionen i juli 2005 en offentlig høring om passagerers rettigheder i grænseoverskridende rejsebusser, og den har til hensigt at indlede en høring om passagerers rettigheder i forbindelse med rejser på havet. Effektiviteten af foranstaltninger vedtaget til fordel for bevægelseshæmmede kan bedst sikres af de kompetente nationale myndigheder, der har ansvaret for foranstaltningernes gennemførelse.

Nye teknologiers muligheder for at skabe et integreret Europa er betydelige. En tilgængelig almindelig ikt-teknologi, som er kompatibel med hjælpemidler for handicappede, som understøttes af europæiske standarder, forbrugernes efterspørgsel og andre udviklingsaspekter kan åbne nye markeder. Ved gennem indkaldelser af bud at tilskynde til udvikling af produkter, der kan anvendes af så mange forbrugere som muligt, kan der skabes og erobres nye markeder. Dette sker allerede i USA og er ved at begynde i Japan. Det er derfor et hovedmål for i2010-initiativet at fremme et videnssamfund for alle. Det fastsætter, at der skal træffes foranstaltninger til at gøre ikt-systemer lettere at anvende for flere befolkningsgrupper, og det beskæftiger sig med politiske retningslinjer for e-adgang. Initiativet beskæftiger sig også med forbindelsen mellem teknologier og uafhængig tilværelse og henviser til meddelelsen om e-adgang, som tilskynder til anvendelse af tre metoder, der endnu ikke anvendes over en bred front i Europa: offentlige kontrakter, certificering og en bedre udnyttelse af den eksisterende lovgivning samtidig med en styrkelse og videreførelse af de allerede indledte aktiviteter.

- *Styrkelse af EU's analysekapacitet*

Pålidelige og sammenlignelige data er væsentlige for forståelsen af, hvordan handicappedes situation udvikler sig, og hvordan denne udvikling er forbundet i vekselvirkning med andre politikområder. Der skal derfor igangsættes undersøgelser for at analysere dataene fra tidligere Eurostat-undersøgelser og ad hoc modulet om beskæftigelse af handicappede i EU's undersøgelse over arbejdsstyrken, samt data fra medlemsstaternes administrative registre.

Gennem det europæiske statistiske system (ESS) og inden for EU's statistiske program 2002-2007 vil der blive udviklet ensartede statistikker om handicappedes integration i samfundet. Eurostat er ved at udarbejde et specifikt "modul om handicappedes sociale integration" inden for rammerne af interviewundersøgelsen vedrørende sundhed i EU.

Det sjette rammeprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration (2002-2006) og det kommende syvende rammeprogram for forskning (2007-2013) vil fortsætte med at støtte handicapforskningen. Under det sjette rammeprogram for forskning er der fastsat forskningsemner til støtte for de prioriteter, der er vedtaget på det politiske plan.

---

36 KOM (2004) 143 endelig.

37 KOM (2005) 47 endelig.

I overensstemmelse med EU's rammestrategi for bekæmpelse af forskelsbehandling og fremme af lige muligheder for alle skal der også træffes foranstaltninger mod forskellige former for forskelsbehandling, som handicappede udsættes for.

4. Konklusion

Denne meddelelse illustrerer den brede konsensus i EU om behovet for at behandle handicapspørgsmål. Der lægges vægt på værdighed, grundlæggende rettigheder, beskyttelse mod forskelsbehandling, fairness og social samhørighed.

Handicapaktioner henhører hovedsagelig under medlemsstaternes kompetence, og de styres mest effektivt på nationalt plan. En forøget inddragelse af handicapspørgsmål i EU's handlingsplan med operationel støtte fra Den Europæiske Socialfond kan bidrage til lige muligheder i det udvidede EU. En positiv dialog mellem Kommissionen og medlemsstaterne, med de handicappede og de vigtigste berørte parter gør det muligt at opnå fremskridt i retning af at etablere et handicapvenligt miljø, som kan understøtte de handicappedes aktive integration i samfundet og økonomien. Som følge heraf anerkendes det nu i vid udstrækning, at mainstreaming er nøglen til fremskridt i handicapspørgsmål. I denne sammenhæng lægger den reviderede Lissabon-strategi betydelig større vægt på mainstreaming af handicapspørgsmål i medlemsstaterne.

De nye aktioner, der er planlagt i den anden fase af EU's handlingsplan for handicappede, vil tilskynde til erhvervsaktivitet og fremme adgangen til sociale tjenesteydelser og tilgængelige varer og tjenesteydelser. Desuden vil der blive indsamlet pålidelige og sammenlignelige data om handicap og oplysninger om forskellige former for forskelsbehandling. Kommissionen vil føre tilsyn med de foreslåede aktioner gennem en stadig dialog med de berørte parter. En midtvejsevaluering af handlingsplanen vil finde sted i 2008 som planlagt.

Brussels, 1st December 2005

Commission to outline measures to help the 'active inclusion' of people with disabilities in the EU

The European Commission will today put forward concrete measures designed to improve the lives of disabled people in the European Union during the 2006-2007 period. The Communication's overall aim is to improve the 'active inclusion' of disabled people through a range of initiatives and measures, including raising disability awareness among small and medium sized companies, reviewing how the European Social Fund can help support employment, training and equal opportunities for disabled people and promoting the concept of independent living for disabled people. These measures will be outlined at European Day of People with Disabilities conference in Brussels.

The annual conference is being held under the theme of 'living together in society'. EU Commissioner for Employment, Social Affairs and Equal Opportunities, Vladimír Špidla said: 'Employers and society at large need to start looking at people with disabilities as people who generally wish to be active – also in the labour market. People with disabilities carry great potential, are usually very flexible and bring added value to the labour market. We need to inform employers what people with disabilities can and cannot do, and help them in very practical ways to overcome barriers when employing people with disabilities.

The Commissioner also drew attention to the fact that in 2006, all Member States will be obliged to prohibit discrimination in employment on the grounds of disability – in line with the provisions of Directive 2000/78/EC (establishing a general framework for equal treatment in employment and occupation).

The new Communication places a strong emphasis on 'active inclusion' of people with disabilities into society and the economy through independent living. One of the main priorities is raising disabled people's employment and activity rates.

Disabled people already have a higher inactivity rate than the overall population. Some 3.5 million would be willing and able to work, but only 15.9% of working disabled people with LSHPD (long standing health problems or disabilities) are provided with some assistance to work.

Figures show that 15.7% of the EU-15's population of 16 to 64 year-olds had a long-term disability or health problem in 2002. Only 40% of people with disabilities in the EU-15 in 2003 had jobs, compared to 64.2% for people without disabilities.

Helping more disabled people into work would boost the EU's labour force, reinforce public finances through taxes and reduced welfare contributions, and help the EU reach its employment goals for 2010 (when workforce ageing starts in earnest).

The Communication proposes four 'priority actions' for the 2006-7 period. These are encouraging activity, providing access for quality support and care services for disabled people, fostering accessibility for all and increasing the Union's gathering and analytical capacity.

It also proposes to ensure that the disability issue is mainstreamed (ie taken into consideration) into EU decisions and actions in other areas.

The Communication suggests that the best way for disabled people to enjoy this 'active inclusion' is through independent living. The EU approach to independent living is that people with disabilities should have the right to benefit from measures designed to ensure their independence, social and occupational integration and participation in the life of the community. The new concept aims to proactively tackle barriers rather than waiting for disabled people to highlight them.

The Communication builds on the citizens' concept of disability, as reflected in the EU Charter of Fundamental Rights. Its concrete proposed actions will help build a structural environment to assist disabled people fulfil the roles and responsibilities of citizens.

This is the very first time that the Commission has issued a report on the situation of disabled people in the enlarged EU. The Commission publishes this report every two years on the European Day of Disabled People.

Those attending the Brussels conference include representatives of the Disability High level group (representing EU Member States), leaders from NGOs (such as the European Disability Foundation) and European Parliament and European Commission representatives. The conference hopes to act as a platform for the exchange of good practices and opinions.

http://europa.eu.int/comm/employment_social/emplweb/news/news_en.cfm?id=96

Brussels, 1st December 2005

Key figures on 'active inclusion' of people with disabilities in the EU

Overall

44.6 million – one in six – persons aged between 16 and 64 report that they have a long standing health problem or disability. People with disabilities represent at least 16% of the overall EU working age population and many people with disabilities have the ability to work. Together with carers and service providers, people with disabilities make up a significant economic part of the population.

Ageing and disability

Nearly 30% of people in the age group 55-64 report a disability and the incidence of disability will increase as the EU population gets older since many people develop disabilities in later life and given that demographic trends indicate better health care for disabled adults alongside longer life expectancy: 63% of people with disabilities are older than 45.

Employment

40% of disabled persons are employed compared to 64.2% of non disabled persons. The ratio for those with a relatively light level of disability that does not limit daily life is 50%. The more severe the degree of disability, the lowest the rate of participation in the labour market: only 20% of severely disabled people work as compared to 68% of those without a disability.

Only 15.9 % of working disabled persons are provided with some assistance to work. At the same time, 43.7 % of respondents believe they could work if they were given adequate assistance.

Activity

The inactivity rate of disabled people is twice that of non disabled people. This indicates low levels of reintegration as well as comparatively low levels of educational and participation in vocational training.

The inactivity rate of those whose relatively light level of disability does not hamper their daily activities is 50% compared to 26.9 % for non disabled persons. 77.5 % of people with a very severe disability, 49.8 % of people with a severe disability and 27.1 % with a moderate disability are economically inactive.

Inactivity due to "illness and disability" rises with increasing age from just below 2 % for individuals aged 15-24 to more than 32 % for those aged 25-54.

Sources

Employment of disabled people in Europe in 2002, European Commission, Eurostat, 2003; *National Action Plans on Employment and Social Inclusion in Member States*; *Economic Effects on Higher Employment of Disabled People*, DG Economic and Financial Affairs (ECFIN); *Employment in Europe 2005*, chapter 5 – The economically inactive population in the EU.

http://europa.eu.int/comm/employment_social/employment_analysis/employ_2005_en.htm